

Landgoed Fraeylemaborg Beleidsplan 2025–2028

Stichting Landgoed Fraeylemaborg
Hoofdweg 30
9621AL Slochteren
0598 – 421 568
info@fraeylemaborg.nl
www.fraeylemaborg.nl
Facebook: Landgoed-Fraeylemaborg
Instagram: Landgoed_Fraeylemaborg

Inhoudsopgave

Missie, visie en doelstellingen	3
Over Landgoed Fraeylemaborg.....	5
Kernactiviteiten.....	6
Borg en park.....	6
Collectie.....	6
Overige activiteiten	9
Educatie.....	9
Evenementen	10
Wisselexposities	10
Huwelijken.....	11
De Boerderij	11
De organisatie	11
Samenwerkingen.....	13
Terugblik beleidsperiode 2021-2024	15
Beleidsperiode 2025 - 2028	17
Een plek voor iedereen	17
Presentatie in de borg/nieuwe audiotour	17
Laaggeletterdheid	17
Inpassing techniek.....	17
Nieuwe huisstijl/website/digitalisering.....	17
50 jaar museum	18
Restauratie park volgens Van Hulten	18
Exposities	18
Educatie.....	19
Nieuwe doelgroepen.....	19
Marketing en communicatie	19
Duurzaamheid.....	19
Personeelsbeleid.....	20
Vrijwilligersbeleid.....	20
Culturele codes.....	22
Fair Practice	22
Cultural Governance	23
Diversiteit en Inclusie.....	23
Aansluiting bij beleid provincie Groningen en gemeente Midden-Groningen.....	25
Handtekening.....	26

Missie

Wij willen de cultuurhistorische waarden van Landgoed Fraeylemaborg behouden en ontwikkelen, in combinatie met een daarop afgestemd scala aan functies en activiteiten, voor een zo breed mogelijk publiek. Belangrijk daarbij is ook de bescherming van de natuur en het bevorderen van de biodiversiteit op het landgoed.

Missie, visie en doelstellingen

Landgoed Fraeylemaborg in Slochteren is een plek waar veel mensen dierbare herinneringen hebben liggen. Ze zijn er getrouwd, hebben als kind verstoppertje gespeeld in het grote park of ooit vol verwondering gedwaald door kamers en kelders in de borg. Ook wie voor het eerst over de houten brug het voorterrein van de borg oploopt, wordt makkelijk geraakt door de allure die het gebouw uitstraalt. De Fraeylemaborg is dan ook een sprookjesachtige plek. Maar het verhaal van de borg gaat veel verder dan alleen dat mooie plaatje. Het gaat over de samenleving, waarvan de borg en haar bewoners deel uitmaakten: over maatschappelijke verhoudingen, vooruitgang en strijd, over de inrichting van het landschap, zeden en gewoonten... Zaken die sporen hebben nagelaten en niet zelden doorwerken in de hedendaagse maatschappij. Dat brede verhaal willen we uitdragen op de borg.

De afgelopen jaren is met een kleine professionele staf en een groot team enthousiaste vrijwilligers ontzettend veel bereikt op het landgoed. De borg heeft recent een grote restauratie ondergaan en de inrichting is steeds completer en authentieker geworden. Wisselende exposities zorgen voor verdieping en verwondering. Scholen maken graag gebruik van het educatieve programma en ieder jaar vinden bij de borg vele evenementen plaats. Met jaarlijks meer dan 100.000 bezoekers is het landgoed uitgegroeid tot een toeristische trekker van formaat. Het publiek is gevarieerd: jong, oud, geboren Groningers, nieuwkomers, toeristen uit binnen- en buitenland. Voor mensen uit de directe omgeving is het park bij de borg in trek voor een wandeling of een picknick. De Fraeylemaborg is voor hen een geliefde ontmoetingsplek. Dat geldt ook voor de vrijwilligers die actief zijn op het landgoed. Zij ontleen veel voldoening aan het werk op 'hun' borg.

Zo is de Fraeylemaborg nog altijd belangrijk: als onderdeel van de leefomgeving van omwonenden, als pijler van het culturele voorzieningenniveau en als essentieel onderdeel van de toeristische infrastructuur van de provincie Groningen.

Maar uitdagingen en ambities zijn er ook. De Fraeylemaborg heeft eind 2023 een nieuwe directeur gekregen. Nog maar een jaar eerder is de huidige conservator in dienst getreden. Met deze veranderingen is weer een nieuwe fase voor het landgoed begonnen. Als team – met ook zeer ervaren stafleden - zullen we de komende tijd met een frisse blik kijken naar alles wat we op de borg doen.

De Fraeylemaborg is als museum de afgelopen decennia haast organisch gegroeid. Als er wat extra geld was, kon er weer wat aangepakt worden. We willen zorgen voor meer samenhang tussen de verschillende facetten van onze activiteiten en presentatie (fysiek, maar ook online). Bij de keuzes die we de komende jaren maken, laten we ons leiden door het inhoudelijke verhaal en het unieke karakter van de borg. We plaatsen daarbij de geschiedenis van de Fraeylemaborg in het bredere perspectief van de nationale, Europese en koloniale geschiedenis. Daarnaast willen we meer gelaagdheid aanbrengen in de manier waarop we informatie aanbieden: extra achtergrondverhalen voor geïnteresseerden, maar ook aantrekkelijke en toegankelijke presentaties voor laaggeletterden of anderstaligen en voor mensen met een fysieke beperking. Op deze manier willen we ons ontwikkelen tot een meer divers en inclusief museum.

Door samen te werken met andere culturele en maatschappelijke organisaties willen we het verhaal van de borg vanuit een ander perspectief en met andere middelen benaderen om zo ook andere doelgroepen te bereiken. We zien dit als een belangrijk taak voor ons als museum én als een verrijking voor de organisatie, de medewerkers en vrijwilligers. Het is leerzaam en verfrissend om samen te werken met mensen met een heel andere achtergrond en expertise. Dat geldt niet alleen voor onze eigen organisatie, maar ook andersom: voor de partijen waarmee we gezamenlijke initiatieven ontwikkelen.

De Fraeylemaborg is een icoon van de provincie Groningen: belangrijk historisch erfgoed, waarmee veel mensen zich verbonden voelen. Die verbondenheid gaat gepaard met een gevoel van trots: Frankrijk heeft haar chateaus, in Groningen hebben we onze borgen! Bij de plannen die we maken is het dan ook belangrijk dat we onze kerntaak niet uit het oog verliezen: het behoud van het landgoed (borg, park en collectie) voor de komende generaties.

Over Landgoed Fraeylemaborg

Het landgoed Fraeylemaborg is een uniek voorbeeld van een voorname Groninger borg met bijbehorend park van opmerkelijke aanleg (Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed). Het hoofdgebouw, de schathuizen en de bruggen van de Fraeylemaborg zijn sinds 12 juli 1971 rijksmonument. Per 29 mei 1986 zijn ook de andere onderdelen en het park als rijksmonument aangemerkt (met uitzondering van de Oranjerie, die deze status kreeg op 15 juli 2009).

Als steenhuis gesticht in de 13e eeuw, groeide de borg uit tot een imponerend landgoed met invloedrijke bewoners. De laatsten, de familie Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren, verkochten de borg in 1972. De borg opende als museum in 1975. Als één van de slechts 16 borgen, die in de provincie Groningen bewaard zijn gebleven, is de Fraeylemaborg het langst van alle borgen particulier bewoond gebleven. Daarom loopt de stijl van de museale inrichting door tot ongeveer 1950. Dat sluit mooi aan op de andere museale borgen. Borg Verhildersum laat de 19de eeuw zien tot circa 1870 en de Menkemaborg gaat nog verder in de tijd terug, namelijk naar de 18de eeuw.

Het park rond de borg betreft één van de grootste en complexere beschermde groen aanleggen van Nederland en wordt gevormd door het borgterrein, het voorterrein en het wandelpark achter de borg. In de 17de eeuw werd het park achter de borg aangelegd in Franse stijl. Het had toen een strak geometrisch patroon. Daarover heen werd in de 18e eeuw een tuin in Engelse landschapsstijl aangelegd. Elementen van beide stijlen zijn nog te zien, net als veranderingen die in latere periodes werden doorgevoerd. De historische gelaagdheid maakt het park tot een bijzonder monument, dat ondanks al die individuele stijlelementen toch een eenheid vormt.

Kernactiviteiten

Onze kernactiviteiten zijn:

- Het in stand houden, beheren en verder ontwikkelen van museum Landgoed Fraeylemaborg
- Het openstellen en toegankelijk maken van het Landgoed Fraeylemaborg voor een zo breed mogelijk publiek
- Het bevorderen van onderzoek naar en het delen van kennis over het landgoed (en haar rol in de regio)

Borg en park

Het belangrijkste deel van ons werk betreft de borg zelf en het park er omheen.

De Gerrit van Houten Stichting is eigenaar van de borg en de kerncollectie. De Stichting Landgoed Fraeylemaborg is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud. Dat onderhoud vraagt continu aandacht. Denk aan schoonmaak en schilderwerk in en om de borg, het onderhoud van paden en watergangen in het park, het herstellen van stormschade enzovoort. Het park van het landgoed is vrij toegankelijk (enkele evenementen uitgezonderd). De borg is het hele jaar door zes dagen in de week geopend (alleen gesloten op maandag).

Collectie

De kern collectie bestaat uit drie thematische deelcollecties:

1. De historische inboedel van de Fraeylemaborg
2. Een aanvullende collectie voorwerpen die qua type, stijl en periode bij de borg passen (vaak gerelateerd aan andere historische families en huizen in de regio)
3. Het werk van de schilder Gerrit van Houten, zijn familie en hun collectie.

Ad 1, de historische inboedel

In 1971 verkocht de familie Van der Hoop de boedel van de Fraeylemaborg. Een aantal belangrijke en persoonlijke eigendommen bleef in het bezit van de familie. Toen de Gerrit van Houten Stichting de borg in 1972 kocht, was het merendeel van de collectie daarom niet meer aanwezig op de borg. Dankzij een actief aanwinsten- en bruikleenbeleid is in die tijd een groot aantal belangrijke stukken uit de historische boedel teruggekeerd. Zo kochten het J.B. Scholtenfonds, Groninger Museum en de verzamelaar Jan van Diepen stukken aan op de veilingen van 1971. De Gerrit van Houten Stichting heeft dankzij giften, bruiklenen en aanwinsten deze deelcollectie verder kunnen uitbreiden. De genereuze steun van en samenwerking met de erven van de familie Van der Hoop heeft een belangrijk aandeel gehad in de formatie en presentatie van deze deelcollectie.

De collectie is gevarieerd en bestaat uit beeldende en toegepaste kunst, boeken, gebruiksvoorwerpen en persoonlijke bezittingen, kostuum, archiefmateriaal en oral history. Er zitten ook objecten bij van

eerdere belangrijke bewoners zoals Rengers, Piccardt en De Sandra Veldtman, die vaak via vererving in de borg gebleven zijn.

Ad 2, de regionale collectie:

Om de sfeer van de borg in de eerste helft van de 20ste eeuw weer te geven, versterkt een aanvullende collectie de historische inboedel. Deze deelcollectie is gevarieerd en bestaat uit beeldende en toegepaste kunst plus twee belangrijke bibliotheken. Het bevat langdurige bruiklenen van het Groninger Museum, Stichting van der Wyck-de Kempenaar, Jan Menze van Diepen Stichting, het J.B Scholtenfonds en de Nederlandse Kastelen Stichting.

Ad 3, de Gerrit van Houten collectie

De Gerrit van Houten collectie omvat het bijna complete oeuvre van de Groningse schilder en tekenaar Gerrit van Houten (1866-1934), die slechts gedurende zijn jeugd jaren actief was als kunstenaar. In 1945 besloten zijn broers en zussen tot het oprichten van de stichting om zijn werk te behouden en exposeren. In 1972 werd door de stichting de Fraylemaborg aangekocht om daarmee een plek te creëren waar het werk van Gerrit van Houten getoond kon worden.

Ook het familiebezit en tal van werken van andere kunstenaars zoals Gerrits zus Alida van Houten (1968-1960), zijn nicht Barbara van Houten (1862-1950) zijn oom Hendrik Willem Mesdag (1831-1915) en tante Sientje Mesdag van Houten (1834-1909) vormen deel van de collectie.

Collectiewaardering

De collectie is gevormd gedurende de eerste vijftig jaar van het bestaan van de borg als museum, een periode waarin ook de belangrijke restauratie van het huis in meerdere fasen heeft plaatsgevonden. Zo groeide niet alleen de kennis over de ontwikkeling van het interieur en de collectie, maar ook de mogelijkheden tot presentatie, omdat steeds meer ruimte beschikbaar kwam. Iedere zorgvuldig voorbereide uitbreiding is gebaseerd op historisch onderzoek. Hierin speelde de significantie van de collectie per kamer een belangrijke rol.

Nu bijna alle ruimtes in de borg open zijn gesteld voor museale presentatie (inclusief de zolder in 2021) is een moment van reflectie en evaluatie wenselijk. Een brede analyse van de culturele waarde van de collectie is wenselijk om richting te geven aan het aanwinsten- en presentatiebeleid, maar ook om prioriteiten te kunnen bepalen voor restauratie en beheer.

Planning:

- 2024: Het ontwikkelen van een presentatieplan
- 2024: Plan van aanpak waardebeoordeling collectie
- 2025: Opname van prioriteiten presentatieplan in beleidsplan (doel, doelgroep, middelen en tijdsplanning)
- 2025-2028: Uitvoering actiepunten presentatieplan en waardebeoordeling

Presentatiebeleid

De collectie wordt gebruikt voor de vaste opstelling en voor wisselende exposities.

De doelstelling van het presentatiebeleid:

Het tonen van de collectie op museale wijze van hoge kwaliteit, op een zo toegankelijk mogelijke manier voor een divers publiek, waarbij zorgvuldig gelet wordt op de veiligheid en het behoud van de collectie.

De stijkamers van de Fraeylemaborg zijn samengesteld om een beeld te geven van het interieur in een huis van stand begin 20ste eeuw. De vaste opstelling is niet statisch, maar meestal van langere duur. Het interieur wordt gepresenteerd als een geheel. Bij grote veranderingen (zoals een nieuwe opstelling in een kamer) wordt projectmatig gewerkt, met een research-, planning- en uitvoeringsfase. Als onderdeel van dit proces worden duidelijke afspraken gemaakt over het doel van de verandering, de impact op en beleving van het publiek, benodigde restauratie, de timing en de middelen (budget en personeel).

De borg is niet goed toegankelijk voor minder validen. Er zijn oprijgoten beschikbaar voor rolstoelgebruikers maar dit is weinig uitnodigend en geeft alleen toegang tot de hal en de grote zaal. Dit blijft een aandachtspunt binnen de mogelijkheden van het beheer van een monumentaal pand.

Het park is onlosmakelijk verbonden aan de borg. Ook hier is het presentatiebeleid van toepassing; de nadruk ligt op kwaliteit, toegankelijkheid, veiligheid en behoud. Daarnaast is de ecologische waarde van het park van belang. De historische beelden en vazen zijn onderdeel van de collectie. De follies en moderne brug zijn daarentegen vormen van interpretatie.

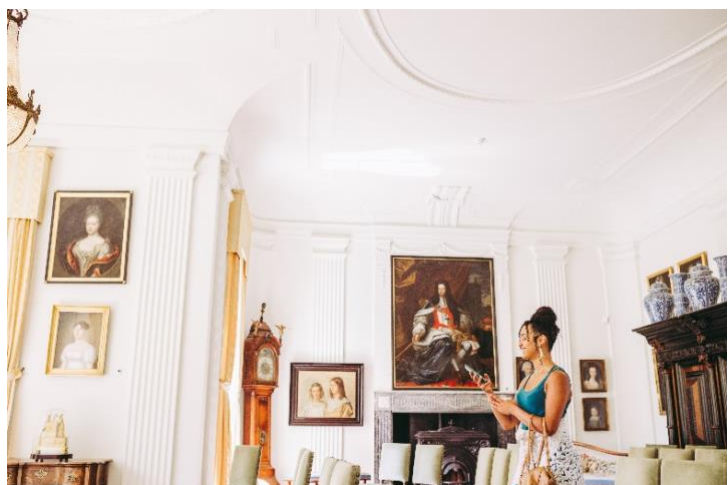
Interpretatiebeleid

Doelstelling:

Het verstrekken van informatie over de collectie, borg, bewonersgeschiedenis en landgoed op een zo toegankelijk mogelijke manier aan een divers publiek, gebaseerd op gedegen onderzoek en van hoge kwaliteit.

Informatie over de vaste collectie wordt gedeeld met bezoekers door vrijwilligers, audioguides, films, bezoekershandleiding en de Fraeylema-app. Tekstuele interpretatie wordt tot een minimum beperkt om de beleving van het interieur 'alsof de familie net even naar buiten is gelopen' niet te verstoren.

Net als de presentatie is de interpretatie over een langere periode ontwikkeld en de diversiteit van het aanbod (tekst, speurtochten, audio, film, digitaal, rondleidingen) is een kracht van het museum. Tegelijkertijd wordt ook de behoefte gevoeld om hier meer eenheid in aan te brengen.

Overige activiteiten

Educatie

Ieder jaar bezoeken 50 tot 60 basisscholen uit de hele provincie Groningen de Fraeylemaborg. Zo'n bezoek leidt vaak tot enthousiaste reacties van kinderen en leerkrachten:

'Een fantastische ervaring voor de kinderen'
'Kinderen reageerden heel geïnteresseerd en betrokken'
'Ik hou van geschiedenis, juf!'
(Uit de evaluaties van november 2023)

We hebben een aantal vaste educatieve programma's (zoals 'Arm en rijk', ontwikkeld voor de groepen 3 en 4 van het basisonderwijs). Daarnaast biedt onze educatief medewerker maatwerk aan scholen, om zo optimaal aan te sluiten op datgene waar leerlingen mee bezig zijn in de klas. Ook organiseert zij activiteiten voor individuele bezoekers in het kader van wisseltonstellingen of evenementen die we op het landgoed organiseren.

Educatie 'Arm en rijk'

Overige educatieve activiteiten, o.a.:

- Rondleidingen door de borg en het park
- Speciale rondleidingen voor kleuters, die aansluiten bij het schoolproject 'ridders en kastelen';
- Het Aletta Jacobscollege uit Hoogezand komt elk jaar met alle eersteklassers naar het landgoed voor het project 'Verken je omgeving'.
- Alle groepen 7 en 8 van de basisscholen in de voormalige gemeente Slochteren doen mee aan het programma van de Open Monumentendag. Elk jaar wordt een speciaal thema uitgewerkt en is een bezoek aan de borg opgenomen in het programma. Andere scholen uit de gemeente Midden-Groningen worden uitgenodigd om mee te doen aan dit programma.
- Studenten van AOC-Terra en TerraNext (MBO), krijgen les in het park en kunnen hier praktijkervaring opdoen en/of praktijkexamens afleggen. Het betreft bijvoorbeeld lessen in groenonderhoud, waarbij ook cultuurhistorie wordt meegenomen.
- Wij nemen producten af in het kader van het project "Regio leren", waarbij leerlingen als echte ondernemers via een offerte-traject werk op het landgoed moeten binnenhalen.
- Studenten van de RuG en de Hanzehogeschool lopen stage op het landgoed of doen gezamenlijk onderzoeksprojecten onder begeleiding van de conservator of andere medewerkers van de borg.
- De stichting Van der Wyck-de Kempnaer financiert de bijzondere leerstoel Historische buitenplaatsen en landgoederen aan de Faculteit der Letteren van de Rijksuniversiteit Groningen. Eenmaal per jaar bezoeken de studenten de Fraeylemaborg
- We bieden programma's die aansluiten bij het speciaal onderwijs.

- Als Fraylemaborg nemen we deel aan het project Reizend Erfgoed: hierbij gaat een vrijwilliger/medewerker van de Fraylemaborg op bezoek bij verpleeg- of verzorgingstehuizen met voorwerpen uit de collectie.

Koetsentocht 2023

Evenementen

Ieder jaar organiseren we tal van grotere en kleinere evenementen. Deze evenementen zijn een belangrijke bron van inkomsten, maar zijn ook van belang omdat we met ieder evenement weer andere doelgroepen aantrekken. Zo versterken we de verbondenheid van het publiek met het landgoed. Een paar voorbeelden: ieder jaar organiseren we in samenwerking met Vereniging Krijgshistorie Vesting Bourtange een Pinksterevenement, gebaseerd op de strijd tussen de Spaanse en Staatse troepen, waaraan reenactors uit heel Europa meedoen. Op tweede Paasdag houden we Groei en Bloei, georganiseerd in samenwerking met de Groei en Bloei afdeling Midden-Groningen met veel planten die elders niet te koop zijn. Het 'Blote voetenpad', dat iedere zomer in het park wordt aangelegd, is een grote trekker voor families met jonge kinderen. In september voert het Fraylematheater een openluchtspel op (in 2023 weer voor het eerst sinds de coronacrisis).

Ieder najaar hebben we een koetsentocht, brocantemarkt en een kunstmarkt met zowel professionele kunstenaars als getalenteerde amateurs. En dan zijn er nog entdagen voor fruit, paddenstoel- en kaboutertochten, wandelingen naar kerk en molen, trouw-inloopdagen en meer.

Wisselexposities

Op het landgoed worden jaarlijks meerdere wisselexposities georganiseerd: een mix van (kunst-) historische tentoonstellingen en werk van hedendaagse kunstenaars die een band hebben met de collectie of de regio. De wisselexposities zijn een belangrijke drijfveer voor onderzoek en het delen

van kennis. Ze geven aanleiding voor herhaalbezoek en trekken vaak andere doelgroepen, dan de mensen die speciaal voor de historische borg of het park komen.

Op dit moment hebben we in het koetshuis bij de borg de expositie 'Duik in de porseleinkast' met een selectie van 70 objecten uit de collectie Aziatisch porselein van verzamelaar Jan Menze van Diepen (op dit gebied in Nederland één van de grootste, door een individu samengestelde collecties). Als onderdeel van de expositie zijn ook bruiklenen te zien van o.a. het Kunstmuseum in Den Haag, het Nationaal Museum van Wereldculturen Leiden, Museum Prinsenhof in Delft, Keramiekmuseum Prinsessehof Leeuwarden, het Groninger Museum en Stichting Anders, Groningen.

Huwelijken

De Fraeylemaborg is een populaire trouwlocatie. Gemiddeld trouwen ieder jaar zo'n 40 bruidsparen in de grote of kleine zaal van de borg (soms ook op een locatie buiten in het park). De huwelijken dragen bij aan de bekendheid van de borg en aan het gevoel van verbondenheid dat mensen met de borg hebben.

De Boerderij

In het voormalige schathuis van de Fraeylemaborg bevindt zich het drukbezochte restaurant 'De Boerderij', dat verpacht is aan een horecaondernemer. Mede door het restaurant is het landgoed voor veel mensen een gezellig en laagdrempelig uitje. Ze combineren een wandeling door het park (gratis toegang!) met een kop koffie en wat lekkers in 'De Boerderij'. Het restaurant heeft twee kleinere eetzaal en een grote feestzaal voor 300 personen, die regelmatig gebruikt wordt voor de bruiloften, die op de borg plaatsvinden. Ook zijn er concerten, toneelvoorstellingen, bedrijfstrainingen en condoleancebijeenkomsten.

De organisatie

Landgoed Fraeylemaborg is eigendom van de Gerrit van Houten Stichting. Stichting Landgoed Fraeylemaborg is verantwoordelijk voor beheer en exploitatie. Afspraken hierover zijn vastgelegd in een beheerovereenkomst. Het bestuur van Stichting Landgoed Fraeylemaborg bestaat uit negen mensen, ieder met een eigen aandachtsgebied en ervaring (zoals museale expertise, landschapsgeschiedenis, theater-ervaring, communicatie).

Bij de Fraeylemaborg zijn acht mensen in loondienst (in totaal 4,07 fte). De staf bestaat uit een gezonde mix van zeer ervaren en meer recent aangetreden medewerkers. Maar een museaal landgoed als de Fraeylemaborg kan niet draaien zonder de inzet van vrijwilligers. In totaal zijn 60 vrijwilligers regelmatig actief op het landgoed en nog zo'n 140 op meer incidentele basis.

Bezoekersontvangst door vrijwilligers

Sinds 2001 is de Fraeylemaborg is een geregistreerd museum. We onderschrijven de Ethische Code voor musea en voldoen aan de eisen van goed museaal beheer. Voor het behoud van die erkenning wordt de museale praktijk elke vier jaar doorgelicht. Bezoekers van het landgoed kunnen gebruik maken van de Museumjaarkaart.

Naast de Gerrit van Houten stichting zijn de Jan Menze van Diepen Stichting en de Stichting Van der Wyck-de Kempnaer direct betrokken bij de Fraeylemaborg. Objecten uit de collecties van de beide stichtingen worden op de borg getoond.

- De Jan Menze van Diepen Stichting beheert een collectie van ruim 9.000 objecten, verzameld door Jan Menze van Diepen (1905-1994). De verzameling bevat oosters keramiek, prenten en keramiek rond het Huis Oranje-Nassau, topografische kaarten en prenten van Groningen en beeldende kunst.
- Stichting Van der Wyck-de Kempnaer beheert een collectie die bijeen is gebracht door Jonkheer Henri W.M. van der Wyck (1927-2001). Er wordt gewerkt aan registratie van de verzameling, die onder meer bestaat uit schilderijen (17de-19de eeuw), prenten en boeken rond buitenplaatsen en kastelen en kunstnijverheid.

Beide stichtingen stellen jaarlijks een financiële bijdrage beschikbaar. We worden verder in ons werk gesteund door een actieve Vereniging van Vrienden van de Fraeylemaborg. Deze vereniging (opgericht in 1998) heeft als doel een bijdrage te leveren aan de instandhouding van de borg en het landgoed door middel van een jaarlijkse schenking. Op dit moment – begin 2024 - heeft de vereniging 584 leden. Ieder jaar organiseren de Vrienden twee lezingen op het landgoed.

Moderne folly in het park van de Fraeylemaborg

Samenwerkingen

Stichting Landgoed Fraeylemaborg werkt met vele partijen samen. Een (niet compleet!) overzicht:

- Erfgoedpartners zorgt voor scholing van medewerkers en vrijwilligers en organiseert het platform van museumdirecteuren en het borgenplatform, waar wij ook aan deelnemen.
- We zijn actief lid van de coöperatie Sterke Musea.
- We nemen deel aan de Culturele Compagnie. Dit is in de gemeente Midden-Groningen het netwerk waar culturele organisaties samenkomen voor inspiratie, informatie, het bereiken van bijzondere doelgroepen en de afstemming van programmering en activiteiten.
- Wisselexposities bieden ons de mogelijkheid om samen te werken met andere partijen. We hebben regelmatig bruiklenen van andere musea uit andere delen van het land (zoals bij de eerdergenoemde expositie van Aziatisch porselein). Een ander soort samenwerking is het project 'In de Slochter Vrijstaat – de foto's van Jutta Koolhof' van Noorderlicht in Groningen. Dit was een kleine tentoonstelling in één van de follies in het park. Met Noorderlicht zijn we in gesprek over nieuwe gezamenlijke projecten.
- We zijn aangesloten bij de Stichting Kastelen, Buitenplaatsen, Landgoederen en lid van de Vereniging Particuliere Historische Buitenplaatsen.
- We zijn actief binnen de Noordelijke Lustwarande, het netwerk van landgoederen van het Friese Stavoren tot het Duitse Oldenburg.
- In samenwerking met de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen worden wandelingen georganiseerd van de Fraeylemaborg naar de Fraeylemamolen

- We werken met de kerk van Slochteren aan wandelingen en rondleidingen waarin de relatie tussen borg en kerk centraal staat.
- We werken samen met het nieuwe Slochter festival 'Happen Stappen en Klappen'. Dit festival, een initiatief van actieve dorpsbewoners, zal in 2024 voor het eerst plaatsvinden op het landgoed. Dit is voor ons een goede manier om mensen uit Slochteren nog meer te betrekken bij de Fraeylemaborg.
- Het Fraeylematheater verzorgt ieder jaar een openluchtspel op het landgoed.
- Zorgboerderij De Olle Bongerd helpt ons twee dagen in de week met het onderhoud van het park. Onder leiding van Klaas Schipper zorgen cliënten van De Olle Bongerd ervoor dat de paden goed begaanbaar blijven en dat de wildgroen aan esdoorn verwijderd wordt. Ook bouwen ze elk jaar het succesvolle Blotevoetenpad op.
- Stichting Kunst & Cultuur ondersteunt ons bij het ontwikkelen van educatietrajecten.
- Groninger Archieven beheert het archief van de familie Thomassen à Thuessink van der Hoop van Slochteren.
- Scouting Fraylema is gevestigd op het landgoed. Het park wordt gebruikt voor spel en daardoor maken de scouts kennis met de cultuurhistorische aspecten.
- De Stichting Fraylema Koetsentocht Slochteren organiseert jaarlijks de Fraylema Koetsentocht.
- Vobula (Stichting Vrijwillig Onderhoud van Buitenplaatsen en Landschappen) organiseert vrijwel ieder jaar een landgoedkamp op het borgterrein. De vrijwilligers pakken dan een onderhoudsklus in het groen aan.
- De Stichting voor Oud Fruit organiseert jaarlijks een entdag op de Fraeylemaborg.
- In samenwerking met Vereniging Krijgshistorie Vesting Bourtange organiseren we een Pinksterevenement waar de strijd tussen de Spaanse en Staatse troepen wordt nagespeeld.
- Via Lionsclub Skiramere helpen we mee statushouders betere kansen in de maatschappij te bieden. Zij kunnen op het landgoed werkervaring opdoen en komen zo in aanraking met de geschiedenis en cultuur van dit gebied. Ook werken ze samen met medewerkers en vrijwilligers van de borg, hetgeen hun integratie ten goede komt.

Terugblik beleidsperiode 2021-2024

De Fraeylemaborg is een bedrijfsmatig gezonde organisatie. Dat blijkt onder andere uit het feit dat we in de coronajaren slechts kleine verliezen hebben geleden (zie voor meer informatie de financiële toelichting bij de begroting). Qua bezoekersaantallen is het herstel snel gegaan. In 2021, het tweede jaar waarin het museum langere tijd de deuren gesloten moest houden vanwege corona, waren er al flink meer museale bezoekers dan in 2020 (het eerste corona-jaar). En in 2022 zaten we met 38.933 museale bezoekers zelfs iets boven het niveau van 2019. Het bezoek aan het park bleef gedurende de hele beleidsperiode hoger dan vóór corona.

In 2023 liep het bezoekersaantal wat terug, o.a. vanwege het slechte weer en doordat er geen kerstmarkt gehouden is (in 2022 trok deze markt nog ruim 6.000 bezoekers).

	Museum/ evenementen	Park	Totaal
2018	35560	46695	82255
2019	38741	45907	84648
2020	16935	88349	105284
2021	26372	96251	122623
2022	38933	113785	152718
2023	29791	109070	138861

Uit publieksonderzoek blijkt dat het grootste deel van onze bezoekers uit de provincies Groningen, Drenthe en Friesland komt. Wel groeit het aantal bezoekers uit andere provincies: van 34% in de periode 2007-2011, tot 45% in recentere jaren.

Tijdens periodes van lockdown vanwege corona is de zolderverdieping van de borg toegankelijk gemaakt voor publiek. Verder is gedurende de hele beleidsperiode met veel energie gewerkt aan het versterken van onze presentatie en aan het realiseren van voornemens uit het vorige beleidsplan. De maatschappelijke betekenis van de borg blijkt o.a. uit de manier waarop we de afgelopen jaren met tal van organisaties hebben samengewerkt ([zie ook onder 'Samenwerkingen'](#)) Zo is op dit moment een groep jongeren bezig met het maken van een 'Escaperoom-spel' voor de borg, een initiatief dat voortkomt uit een samenwerking met het Kielzog.

Omdat we een inclusief museum willen zijn, heeft Koninklijke Visio in 2021 een onderzoek uitgevoerd naar de toegankelijkheid van de borg. Een aantal aanbevelingen is meteen uitgevoerd. De komende jaren werken we verder aan de toegankelijkheid en zoeken we oplossingen voor de beperkingen van ons monumentale gebouw. Andere activiteiten die voortkomen uit ons streven om een meer divers museum te worden, zijn onze deelname aan het festival Ketu Koti van de gemeente Midden-Groningen (2023) en aan 'Bitterzoet Erfgoed' (2022), de gezamenlijke manifestatie van organisaties uit stad en provincie Groningen, waarmee aandacht besteed werd aan het slavernijverleden in Groningen en de doorwerking hiervan op het heden. We vinden het belangrijk hier ook in de toekomst aandacht aan te besteden en onderzoeken hoe we dit het beste kunnen doen. Om de drempel voor een museumbezoek laag te houden, bieden wij gratis toegang aan vluchtelingen.

Een speerpunt in het vorige beleidsplan was het uitbreiden van de mogelijkheden voor tijdelijke exposities. De nabijgelegen Geertsemaheerd was in beeld om in samenwerking met het Groninger Landschap te ontwikkelen tot een museale erfgoedlocatie met een grote expositieruimte en een historische slingeruin. Mede vanwege de fysieke afstand tussen de Geertsemaheerd en de borg is daar uiteindelijk van afgezien. Vervolgens is een alternatief uitgewerkt: de bouw van een ondergronds paviljoen onder de koetshuistuin bij de borg. Dit zou

800m² extra expositieruimte opleveren: een prachtige ruimte met veel mogelijkheden, maar met een flink prijskaartje en grote consequenties voor de bedrijfsvoering. Al met al niet iets waar je als organisatie lichtvaardig aan begint. Een plan om een tijdelijk paviljoen over te nemen van de Fuggerei Stiftung in Augsburg bleek toch niet realiseerbaar. Daarom willen we nu eerst ruimte om te onderzoeken en te reflecteren om zo te komen tot nieuwe plannen. Te denken valt aan een ander gebruik van bestaande ruimtes, wellicht toch nieuwbouw, maar ook projectmatige samenwerking met bijvoorbeeld het Kielzog of het Museum aan de A of andere partners. Ook hier geldt dat het unieke karakter van het landgoed centraal staat bij onze keuzes.

Beleidsperiode 2025- 2028

Een plek voor iedereen

We willen dat de Fraeylemaborg een plek is waar iedereen zich thuis voelt: mensen van alle leeftijden en met heel diverse achtergronden. De inrichting van de borg draagt daartoe bij. De sfeer van bewoning brengt bezoekers op een laagdrempelige manier in aanraking met historie en kunst. Daarnaast zorgen de vele activiteiten, die we op het landgoed organiseren, ervoor dat er voor iedereen wel een keer aanleiding is om naar het landgoed te komen.

Presentatie in de borg/nieuwe audiotour

De huidige presentatie is het resultaat van 50 jaar ontwikkeling. Zoals eerder aangegeven willen we in 2024 de tijd nemen om te kijken waar we staan. We maken dit jaar een plan van aanpak voor de waardebeoordeling van de collectie en stellen prioriteiten op voor de presentatie. In de periode 2025 – 2028 wordt dit presentatieplan uitgevoerd. Ook komt er een nieuwe - voor een breed publiek interessante – audiotour (in Nederlands, Engels en Duits) en bieden we mensen die verdieping zoeken extra achtergrondinformatie (o.a. in de vorm van podcasts en films).

Laaggeletterdheid

Bij het presenteren van de verhalen van de Fraeylemaborg besteden we extra aandacht aan laaggeletterdheid. In Nederland zijn zo'n anderhalf miljoen mensen tussen de 16 en 65 jaar oud laaggeletterd. In de gemeente Midden-Groningen gaat het om 10% van de beroepsbevolking. In nabijgelegen gemeenten in Oost-Groningen ligt dit percentage nog hoger. In Veendam gaat het zelfs om 19%. (Bron: [ArbeidsmarktInZicht - Laaggeletterdheid in Nederland](#)) We willen ook voor deze mensen de drempel voor museumbezoek zo laag mogelijk maken. Dat doen we door informatie en achtergrondverhalen op een voor deze doelgroep aantrekkelijke en toegankelijke manier aan te bieden. Daarvoor zoeken we samenwerking met Biblionet Groningen en de bibliotheken en Taalhuizen in Midden-Groningen. Hier is veel expertise op het gebied van laaggeletterdheid. Middelen die we kunnen inzetten zijn o.a. animatie en podcasts.

Inpassing techniek

De manier waarop we met technische middelen in de borg achtergrondinformatie aanbieden, verdient extra aandacht. Tablets of andere beeldschermen, die we hiervoor gebruiken, mogen geen storend effect hebben op de sfeer van bewoning in de stijkkamers. Om dit te voorkomen moet een goed ruimtelijk ontwerp gemaakt worden voor installaties, waarin apparatuur een plek krijgt.

Nieuwe huisstijl/website/digitalisering

We ontwikkelen een nieuwe huisstijl en vernieuwen onze website. Op de website creëren we een goede plek om historisch bronmateriaal en achtergrondverhalen over het landgoed aan te bieden (denk bijvoorbeeld aan foto's en podcast, gebaseerd op oude audio-opnames). Het historische bronmateriaal op onze site zullen we linken aan Collectie Groningen (www.collectiegroningen.nl). De website krijgt ook een aantal nieuwe of verbeterde praktische functionaliteiten, zoals de mogelijkheid voor bruidsparen om een optie te nemen op een bepaalde trouwdatum, een verbeterde webshop en

een makkelijkere manier om online kaarten te kopen. De ambitie voor de komende beleidsperiode is ook een online publiekelijk toegankelijke catalogus van de collectie.

50 jaar museum

In 2025 is het 50 jaar geleden dat de Fraeylemaborg haar deuren opende als museum. Wij willen hier gedurende het hele jaar 2025 aandacht aan besteden, maar organiseren ook een feestelijk evenement om dit te vieren.

Restauratie park volgens Van Hulten

De komende beleidsperiode wordt het monumentale park van Landgoed Fraeylemaborg gerestaureerd. Dat is nodig om de vitaliteit van het groen te verbeteren, maar heel belangrijk is ook de (cultuur-)historische waarde van het park en de publieksbeleving. Alleen als het park in goede conditie is, kan het publiek het herkennen als een ontworpen park in plaats van een bos. Dan zie je dat over elke lijn en elke aanplant is nagedacht. We grijpen de restauratie aan om middels exposities en educatieve programma's meer te vertellen over de geschiedenis van het park.

Kern van het restauratieplan is dat we de historische belijningen op het landgoed zoveel mogelijk terugbrengen. We baseren ons daarbij op een vroeg 19de eeuwse kaart van het park, gemaakt door landmeter F.N. van Hulten, in opdracht van de toenmalige borgbewoners, het echtpaar Hora Siccama-De Sandra Veldtman. Op de kaart van Van Hulten zijn veel interessante details vastgelegd. Zo zie je het padenpatroon, de vijverpartijen, tuinen, appelhoven, een bloementuin en zelfs graanvelden. We onderzoeken of bij de restauratie ook de moestuin, die ooit achter het Koetshuis lag, teruggebracht kan worden.

Exposities

We kiezen ervoor om in de komende beleidsperiode ieder jaar twee exposities te organiseren. Binnen het beperkte budget is er dan meer ruimte voor research en verdieping. Moderne kunst blijft belangrijk in de programmering, omdat juist kunst mensen op een verrassende manier kan aanspreken en prikkelen. Tegelijkertijd blijft de geschiedenis van de borg en de verwante collecties een focus in het programma. Met exposities kunnen we de borg in haar historische context plaatsen en nieuwe verhalen en perspectieven ontwikkelen.

De tentoonstellingen verdelen het jaar in twee. De lente/zomer tentoonstelling is aantrekkelijk voor bezoekers uit de provincie, maar ook voor toeristen en dagjesmensen. De tentoonstelling is gericht op families, interactiviteit, verwondering, en haakt in op de mogelijkheden van ondersteunende activiteiten in het park. In de herfst/winter periode zien wij nog steeds veel bezoekers uit de provincie, maar ook een bovenregionaal publiek dat vaak gebruik maakt van de Museumjaarkaart. De tentoonstellingen in deze periode zijn verdiepend, gericht op volwassenen, met kinderactiviteiten in de vakanties.

Educatie

We blijven doorgaan met het succesvolle programma voor het basisonderwijs. Voor het voortgezet onderwijs ontwikkelen we een aantal nieuwe trajecten. Dat willen we doen in samenwerking met externe partijen en professionals om zo ook gebruik te kunnen maken van andere invalshoeken en expertise.

Sinds 2023 maken we gebruik van de regeling voor cultuurcoach (rijk en gemeente). Met het geld dat hiermee gepaard gaat, kunnen we in ieder geval tijdelijk extra uren besteden aan educatie en participatie. De regeling loopt t/m 2026. We streven ernaar ook voor de periode daarna financiering te vinden voor deze extra inzet.

Nieuwe doelgroepen

Ook bij het Kielzog (theater, muziekschool, kunstwerkplaats) zijn cultuurcoaches actief. O.a. via deze cultuurcoaches willen we met het Kielzog programma's ontwikkelen die passen bij de tentoonstellingen en activiteiten op het landgoed. We verwachten hiermee ook mensen te bereiken, die de weg naar de Fraeylemaborg nog niet zo makkelijk weten te vinden.

In 2025 zullen we voor de eerste keer op het landgoed een zogeheten 'Landpartij' organiseren in samenwerking met een ervaren Duits eventbureau. Hiermee verwachten wij meer Duitse bezoekers naar de Fraeylemaborg te trekken. Als de eerste editie een succes is, willen we hiervan een jaarlijks terugkerend evenement maken.

Marketing en communicatie

Op het gebied van marketing en communicatie werken we intensief samen met Marketing Groningen en Ontdek Midden-Groningen. Beide partijen brengen de Fraeylemaborg en onze activiteiten volop onder de aandacht van een breed publiek. De komende jaren mogen we in de communicatie gebruik maken van de huisstijl van Marketing Groningen ('Merk Groningen'). We onderzoeken nog hoe we dit doen met behoud van onze eigen identiteit en uitstraling.

Onze website krijgt een frisse uitstraling met een duidelijke structuur, die het makkelijk maakt om belangrijke informatie te vinden en online kaartjes te kopen. Facebook en Instagram zijn voor ons een goede manier om op een directe manier contact te maken met mensen die geïnteresseerd zijn in het landgoed. Op dit moment hebben we op Facebook ruim 13.000 volgers en op Instagram bijna 1700. We willen meer structuur aanbrengen in de berichten die we via deze kanalen delen. Datzelfde geldt voor de manier waarop we adverteren in andere media (kranten, magazines, regionale en landelijke tv en radio) en de A0 postercampagnes langs de weg. De publicatie van boeken en catalogi blijft voor ons een belangrijk middel om het verhaal van de Fraeylemaborg over het voetlicht te brengen.

Duurzaamheid

Bij de laatste grote renovatie van de borg (afgerond in 2020) is veel aandacht besteed aan verduurzaming. De buitenkant van het gebouw en het dak zijn geïsoleerd. Verder is speciaal isolerend monumentenglas aangebracht. Alle maatregelen samen hebben ervoor gezorgd dat het gasverbruik flink naar beneden is gegaan. De komende jaren onderzoeken we de mogelijkheid om van gasverwarming over te gaan op de inzet van warmtepompen. Bij het vervangen van zware werktuigen die op diesel draaien (voor gebruik in het park) schakelen we over op apparatuur die elektrisch aangedreven wordt. Op het parkeerterrein willen we laadpalen aanleggen, zodat bezoekers van de borg hun elektrische auto kunnen opladen. We maken het komende jaar een plan voor de verdere verduurzaming van onze bedrijfsvoering.

Personeelsbeleid

De formatie van de Fraeylemaborg bestaat uit 4,07 fte, verdeeld over acht medewerkers. Als geregistreerd museum volgen wij de Museum-cao. Logisch gevolg daarvan is de aansluiting bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn met ingang van 1 januari 2024. Dit is niet alleen een stap vooruit voor de huidige medewerkers, maar ook van belang als we in de toekomst nieuw personeel willen aantrekken. Goede arbeidsvoorwaarden helpen mee om een professionele en gezonde organisatie in stand te houden.

De huidige staf bestaat uit een mix van recent aangetreden medewerkers (directeur en conservator) en medewerkers, die al vele jaren in dienst zijn. Over enkele jaren zal Gerard de Haan, het huidige hoofd interne dienst, na een lang dienstverband met pensioen gaan. Het is belangrijk dat de ervaring en kennis van Gerard behouden blijven voor de Fraeylemaborg. Daarom gaan we op tijd op zoek naar een opvolger, zodat Gerard zijn kennis kan overdragen.

De huidige formatie is eigenlijk te krap om alles wat we doen, goed te kunnen uitvoeren. We onderzoeken of we eventueel activiteiten kunnen afstoten, waarbij een belangrijk criterium is of een activiteit al dan niet past bij het inhoudelijke verhaal van de Fraeylemaborg. Het schrappen van enkele activiteiten zou de druk iets kunnen verlichten, maar om ruimte te creëren voor nieuwe ontwikkelingen is het toch ook nodig om de formatie uit te breiden. Omdat bijna iedereen parttime werkt, zullen we eerst kijken of het mogelijk en wenselijk is om de contracten van de huidige medewerkers uit te breiden. Als dit niet mogelijk is of als er speciale expertise gevraagd wordt die we nog niet in huis hebben, zullen we extern werven.

Voor de medewerkers, maar ook voor de organisatie als geheel is het belangrijk dat iedereen zich blijft ontwikkelen. Dat gaat deels automatisch omdat we met een klein team zoveel verschillende dingen doen. Maar we willen ook inspelen op talenten en wensen van medewerkers. In jaarlijkse functioneringsgesprekken bespreken we dit. We reserveren jaarlijks een budget voor scholing. Als we de formatie kunnen uitbreiden, komen er voor de huidige medewerkers ook kansen om zich met voor hen nieuwe taken bezig te houden. Daarnaast ontwikkelen we projecten, waarbij vaste medewerkers van de Fraeylemaborg werken met specialisten van buitenaf. Dit zorgt voor nieuwe energie en andere invalshoeken, hetgeen de ontwikkeling van de medewerkers en de organisatie ten goede komt. Ook de hulp van vrijwilligers, die vaak veel werk- en praktijkervaring hebben, helpt ons hierbij.

Alle medewerkers zijn geïnformeerd over de Ethische Code voor musea. Nieuwe medewerkers worden hiervan bij aantreden op de hoogte gebracht.

Vrijwilligersbeleid

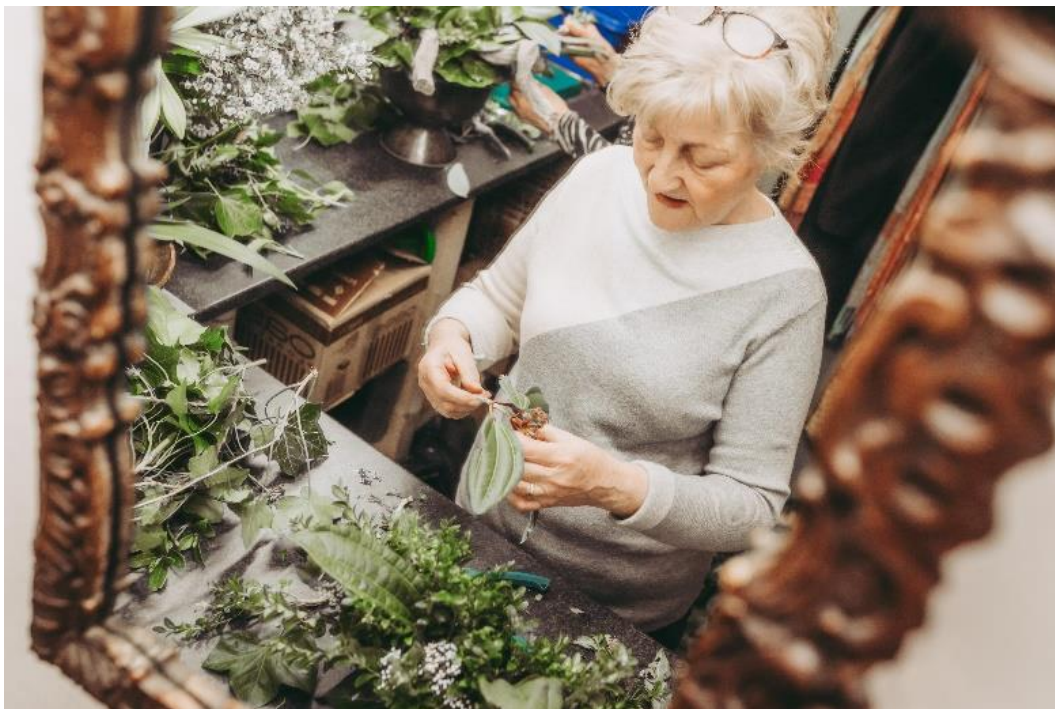
Om een veel omvattend landgoed als de Fraeylemaborg draaiende te houden, kunnen we niet zonder vrijwilligers. Gelukkig kunnen we rekenen op een groot en betrokken team van vrijwilligers. 60 vrijwilligers zijn iedere maand een aantal dagdelen op het landgoed actief. Nog zo'n 140 mensen werken op meer incidentele basis.

We hebben met alle mogelijk nieuwe vrijwilligers eerst een kennismakingsgesprek, waarin gekeken

wordt naar motivatie en geschiktheid. Geschikte kandidaten lopen een paar keer mee, waarna we bespreken of het van beide kanten bevalt. Als dat het geval is, leveren de nieuwe vrijwilligers een Verklaring Omtrent Gedrag aan. Bij aantreden worden ze geïnformeerd over de Ethische Code voor musea.

Veel vrijwilligers zijn al vele jaren verbonden aan het landgoed. We bieden hun waar mogelijk de kans om te werken aan taken die passen bij hun persoonlijke interesses, ervaring en achtergrond. Vrijwilligers werken nooit alleen en er is altijd ondersteuning aanwezig als er vragen zijn over procedures, museale kennis of andere zaken. Geregeld zijn er gesprekken met medewerkers om samen te bekijken of er mogelijkheden zijn voor verdere ontwikkeling. Waar nodig krijgen ze daarbij hulp van de vaste medewerkers van de borg. Minimaal tweemaal per jaar houden we een vrijwilligersvergadering, waarop de gang van zaken op de borg wordt besproken en we de vrijwilligers vragen mee te denken over het beleid. De betrokkenheid van de vrijwilligers willen we verder versterken door geregeld inloopmiddagen te organiseren, waar de vrijwilligers informeel kunnen bijpraten met de directeur en andere stafleden.

Vrijwilliger van het bloementeam

Culturele codes

Stichting Landgoed Fraeylemaborg onderschrijft de Ethische Code voor Musea, informeert haar medewerkers daarover en past de code toe in haar activiteiten en bedrijfsvoering. Wij verklaren verder dat wij werken volgens de richtlijnen van de Code Cultural Governance, de Fair Practice code en de Code Diversiteit en inclusie. Zowel de Gerrit van Houten Stichting (eigenaar van het landgoed en de collectie) als ons bestuur onderschrijven de Leidraad Afstoting Museale Objecten (LAMO).

Fair Practice

De Fraeylemaborg is een actieve partij in het culturele veld in Groningen. In samenwerkingsverbanden zoals de Culturele Compagnie delen we onze kennis en expertise. Als belangrijke pijler van het culturele voorzieningenniveau van de gemeente Midden-Groningen proberen wij kleinere instellingen en initiatieven in de gemeente te ondersteunen. Ook doen we mee aan bijvoorbeeld het Platform Borgen en het overleg van museumdirecteuren in Groningen georganiseerd door Erfgoedpartners en zijn we lid van de coöperatie Sterke Musea.

Op onze website delen we beleidsplannen en jaarverslagen (inclusief jaarrekeningen). Ook is hier de informatie te vinden, die gevraagd wordt vanwege onze ANBI-status.

Personeels- en vrijwilligersbeleid in relatie tot de Fair Practice Code

Solidariteit

Het belang van de medewerkers en dat van de borg staan direct met elkaar in verband. Ook als we freelancers inhuren, passen we de Fair Practice Code toe. We houden altijd rekening met auteursrechten van makers.

Diversiteit

We willen een inclusief en divers museum zijn. Dat geldt niet alleen voor onze presentatie en voor de toegankelijkheid van het gebouw, maar ook voor de medewerkers (in loondienst of vrijwillig). Bij het werven van nieuw personeel letten we op de richtlijnen van de Code Diversiteit en Inclusie.

Duurzaamheid

We creëren omstandigheden waarin medewerkers zich optimaal kunnen ontplooiën. Dat komt niet alleen de medewerkers, maar ook de organisatie als geheel ten goede. We volgen de museum-cao en zijn aangesloten bij Pensioenfonds Zorg en Welzijn.

Vertrouwen

De betrokkenheid van medewerkers en vrijwilligers bij de borg is erg groot. We zien dit als een groot goed. Vertrouwen is de basis van de manier waarop we met elkaar de borg runnen.

Transparantie

Landgoed Fraeylemaborg heeft een platte organisatie. De lijntjes zijn kort, waardoor je makkelijk met elkaar in gesprek komt. Waar nodig worden taken van elkaar overgenomen. Iedereen voelt zich erg verantwoordelijk voor het landgoed. Dat is heel goed, maar ook een valkuil. We houden goed in de gaten of medewerkers niet te veel hooi op hun vork nemen. Als er een conflict zou ontstaan tussen de directie en een of meerdere medewerkers, kan de hulp van het bestuur worden ingeroepen. Ook is het mogelijk een onafhankelijke vertrouwenspersoon in te schakelen. We zijn aangesloten bij Mores Online

(Onafhankelijk meldpunt ongewenste omgangsvormen Nederlandse culturele en creatieve sector).

Cultural Governance

Stichting Landgoed Fraeylemaborg maakt gebruik van de zelfevaluatie scan die wordt aangeboden door de provincie Groningen. De scan wordt in de eerste maanden van 2024 uitgevoerd. Aanbevelingen die hieruit voortkomen, nemen we over. We lichten de toepassing van de Cultural Governance Code toe in onze jaarverslagen. Als bijlage bij dit beleidsplan voegen wij een profielschets van het huidige bestuur toe. Op onze website en in onze jaarverslagen geven wij informatie over het beloningsbeleid van het bestuur (onbezoldigd). Met het aantreden van de nieuwe directeur is een nieuw directiestatuut van kracht geworden. Deze voegen we toe als bijlage.

Diversiteit en Inclusie

Erfgoed verbindt en dat geldt zeker voor een belangrijk monument als de Fraeylemaborg. We willen dat het landgoed een plek is waar iedereen zich thuis voelt. Diversiteit brengt nieuwe invalshoeken met zich mee. Die dragen bij aan vernieuwing en komen zo de organisatie ten goede. Ons streven is dan ook om de Fraeylemaborg te ontwikkelen tot een meer divers en inclusief museum. Bij deze ontwikkeling volgen wij het stappenplan dat ontwikkeld is bij de code. We zullen met regelmaat de bijbehorende zelfscan uitvoeren.

We zijn ons ervan bewust dat er nog veel werk te doen is, maar er zijn al de nodige initiatieven en ideeën. Door het aanbieden van heel diverse activiteiten willen wij een zo breed mogelijk publiek bereiken. Dat geldt ook voor onze presentatie in de borg. De inrichting van de borg in stijlkamers is laagdrempelig. Achtergrondinformatie gaan we op een meer gelaagde manier aanbieden: op verschillende manieren voor verschillende doelgroepen.

Voor mensen met een lichamelijke beperking is de borg - een oud gebouw met veel trappen en drempels - lastig toegankelijk. Voor zover dat kan bij een monument zorgen we voor hulpmiddelen om het makkelijker te maken de borg te bezoeken. Onze website ontwikkelen we tot een plek waar mensen ook thuis of bijvoorbeeld vanaf het terras van Restaurant De Boerderij de sfeer en geschiedenis van de borg kunnen beleven. Er is in het verleden veel oral history vastgelegd, ook in audio. Dat materiaal willen we gebruiken voor podcasts met verhalen over het leven op de borg. Het

park bij het landgoed is onder normale omstandigheden goed toegankelijk voor mensen in een rolstoel. Daarvoor is wel regelmatig onderhoud nodig: gaten in de paden worden bijgevuld met leemhoudend zand. Via het eerdergenoemde project Reizend Erfgoed van Erfgoedpartners bereiken wij bewoners van verpleeg- en verzorgingstehuizen. In de toekomst willen we in samenwerking met specialisten van buiten meer projecten opzetten, waardoor mensen met een beperking (fysiek of verstandelijk) kunnen genieten van het moois dat de Fraeylemaborg te bieden heeft.

Waar het gaat om financiële toegankelijkheid is onze deelname aan het Meedoenfonds van de gemeente Midden-Groningen relevant. Via dit online-platform bieden wij mensen die op het minimumniveau leven gratis toegang aan. Ook vluchtelingen, waaronder Oekraïense vluchtelingen, die in de omgeving gehuisvest zijn, hebben gratis toegang.

Diversiteit in culturele achtergrond is een aandachtspunt in onze programmering. Bij activiteiten kijken we of er mogelijkheden zijn om onderzoekers, makers of artiesten te betrekken met een andere culturele achtergrond. Een nieuw initiatief zal daarbij helpen: we willen samenwerken met het honoursprogramma van Academie Minerva/Hanzehogeschool Groningen en zo studenten met heel verschillende achtergronden naar het landgoed halen. We blijven deelnemen aan het Ketikoti festival in Hoogezand. We doen onderzoek naar verbanden tussen de bewonersgeschiedenis van de borg en het koloniale en slavernijverleden. Belangrijke bevindingen presenteren we aan het publiek.

Bij de werving van nieuwe medewerkers en vrijwilligers zetten we in op meer diversiteit.

Aansluiting bij beleid provincie Groningen en gemeente Midden-Groningen

Doelstellingen en strategieën uit de Kadernota Cultuur van de Provincie Groningen:

Samenleven met cultuur:

Door ons brede aanbod aan activiteiten zijn wij een museum voor iedereen. De presentatie in de borg is laagdrempelig, net als veel van onze activiteiten. Door onze verhalen op verschillende manieren aan verschillende doelgroepen aan te bieden, spelen we in op belangrijke maatschappelijk thema's: laaggeletterdheid en inclusiviteit. Het park is gratis toegankelijk, waardoor het landgoed ook voor mensen met weinig geld een geliefd uitje is.

Overal cultuur

Bezoekers van de Fraeylemaborg komen uit de hele provincie en van ver daarbuiten. De borg is een icoon van de provincie Groningen en het landgoed is met ruim 100.000 bezoekers een toeristische trekpleister van formaat. Waar het gaat om publiciteit werken we nauw samen met Marketing Groningen en Ontdek Midden-Groningen. De verbinding tussen stad en ommeland willen we de komende jaren verder versterken door samen te werken met erfgoedinstellingen en culturele organisaties uit de stad, zoals Noorderlicht en het nieuwe Museum aan de A. Dat doen we bijvoorbeeld in het gezamenlijke programma rond '80 jaar vrijheid'.

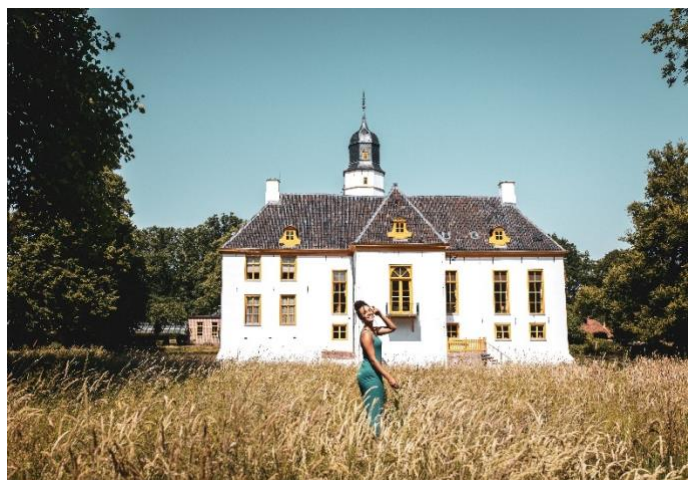
Thuis in Groningen:

Stichting Landgoed Fraeylemaborg beheert één van de mooist bewaarde historische gebouwen van de provincie Groningen. In de afgelopen decennia is de inrichting van de borg steeds completer en authentieker geworden. De komende jaren zal onze inzet gericht blijven op het terugbrengen van spullen uit de oorspronkelijke boedel.

Bij onze activiteiten werken we nauw samen met andere organisaties, ook vanuit andere disciplines. Denk bijvoorbeeld aan onze samenwerking met Zorgboerderij de Olle Bongerd, MBO-scholen in de omgeving of stichting Noorderlicht.

De wandelingen die we organiseren, laten mensen met andere ogen naar hun omgeving kijken en maken ze bewust van de samenhang tussen het moderne landschap en de historische borg. Door onze deelname aan grotere wandelevenementen wordt het landgoed verbonden met andere locaties in de provincie.

Waar het gaat om de beleving van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied is ook de restauratie van het park volgens de kaart van landmeter van Hulten, belangrijk. Bij de restauratie, maar ook bij 'normale' onderhoudswerkzaamheden hebben we aandacht voor het beschermen van archeologische bodemschatten. Archeologische objecten in de collectie worden aan het publiek gepresenteerd in de Oranjerie bij de borg. Tijdens Meertmoand Dialectmoand bieden wij rondleidingen in het Gronings aan. In de toekomst zullen we ook Groningstalige podcasts ontwikkelen.

Gemeente Midden-Groningen

Landgoed Fraeylemaborg is een van de pijlers van het cultureel voorzieningenniveau van de gemeente Midden-Groningen. Ons beleid sluit goed aan bij speerpunten van het cultuurbeleid van de gemeente Midden-Groningen, zoals:

- Ruim baan voor de (school)jeugd
 - De Fraeylemaborg heeft een uitgebreid educatief programma met een doorlopende leerlijn in het onderwijs van BO tot VO, op scholen door de gehele gemeente. De komende jaren wordt het educatieve programma nog verder uitgebreid.
- Elke inwoner van Midden-Groningen kan altijd deelnemen aan cultuur om zich te vormen of te vermaken
 - De Fraeylemaborg faciliteert met een passend cultuur- en educatieaanbod op erfgoed- en gebied. Ook participeren we in het Meedoenfonds.
- Cultuur is een van de drijvende krachten in de vrije tijdseconomie
 - Waar de Fraeylemaborg kansen ziet om aan te haken bij (toeristische) evenementen en activiteiten, dan wel vrijetijdsmanifestaties, neemt men actief deel. Hierbij is de intrinsieke waarde van cultuur leidend.

Handtekening

Slochteren, 30 januari 2023

Liefke Knol

A handwritten signature in blue ink, appearing to be 'Liefke Knol', written over a thin horizontal line.

Directeur Landgoed Fraeylemaborg